

Till landshövdingen i Dalarna – Ylva Thörn
Skogsstyrelsen, Orsa kommun

Fortsatt skövling längs Unnån i Orsa – dags att agera

Naturskyddsföreningen i Orsa och dess skogsgrupp har skickat ett halvdussin skrivelser till Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen om att skydda den gröna infrastrukturen längs Unnån, dels om konkreta objekt, dels om vikten av ett helhetsgrepp om hela ån. Men det har blivit nej, nej, nej, nej...saknas pengar (ett lite väl enkelt standardsvar). Skogsstyrelsen tror att en "kantzon" på några meter fungerar (se brev längst ner) och Länsstyrelsen Dalarna menar att varje enskild avverkning är för liten för att leda till skyddsåtgärder: "Visserligen höga naturvärden ... men så uppsplittrat att Skogsstyrelsens skyddsinstrument är bäst". Att hela sträckan längs ån är flera hundra hektar, omgiven av allt mer härjade virkesfabriker, är tydligen svårt att föreställa sig. I alla fall fungerar inte dagens naturskyddsmodell. Med andra ord – myndigheterna klarar inte det här.

På Länsstyrelsens hemsida kan vi samtidigt läsa följande vackra ord

Länsstyrelsen utvecklar, samordnar och genomför regionala handlingsplaner för grön infrastruktur. Det är ett löpande arbete som involverar flera aktörer i samhället, som till exempel markägare, myndigheter, kommuner och föreningsliv. Vårt arbete ska präglas av delaktighet, långsiktighet och en helhetssyn på landskapet.

Här bifogas en forskningsartikel som pdf, rykande färsk då den kommer att publiceras i Entomologisk Tidskrift om några veckor. Den är skriven av världsledande forskare i sitt ämne. **Vid Unnån har hittills fyra nya arter för vetenskapen hittats plus en ny art för Sverige.**

Ett av områdena som artikeln i Entomologisk Tidskrift handlar om ligger vid Djupnäs där nya avverkningsanmälningar inkommit (dec 2020), se röda avgränsningar på kartan nedan. Att skydda dessa röda områden går alltså inte eftersom det inte finns pengar och därför att de är för små...istället hoppas både Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen att "kantzoner" skyddas frivilligt.

Länsstyrelsens förhoppning, i deras senaste skrivelse, om att vederbörlig hänsyn togs till avverkningen (blått på kartan nedan) framgår av bilderna nedan på Mellanskogs "kantzon" mot vattnet som är cirka 2 meter och ett hygge som borde varit en kantzon.

Skogsstyrelsen tror att "kantzoner" bör kunna räddas genom vardaglig hänsyn. Skogsstyrelsen använder sig av begreppet "den verkliga kantzonen" (se brev i slutet).

Och så här rullar det på hela tiden längs Unnån...

Ingen av avverkningarna i området vid Djupnäs (rödmarkerat på kartan nedan) får avverkas enligt vår mening. Det är för övrigt otjälat och vattensjukt i svämskogspartierna.

Enstaka besök av forskare avslöjar alltså nya arter för vetenskapen längs Unnån, sådant vi mestadels hör talas om från Amazonas och Borneo. Hur mycket finns då inte att upptäcka i naturskogarna längs med Unnån – om skogen intill ån skyddas? Vilken fantastiskt dalgång med ett oregrerat vattendrag.

Länsstyrelsen skrev redan för mer än 30 år sedan i publikation "Naturvårdsprogrammet" (Ryneus 1988) att "ån utgör en viktig nerv i landskapet". Sanningen är snarare att den utgör en pulsåder och att den blir allt viktigare ju mer kalhyggerna och virkesplantagerna i dess omgivning breder ut sig.

För den som är obekant med ån, se bakgrundsrapporten LONA:

<https://orsa.naturskyddsforeningen.se/wp-content/uploads/sites/143/2019/05/Sv%C3%A4mskogar-vid-Unn%C3%A5n-i-Orsa.pdf>

Sammanfattningsvis:

Myndigheter sviker mångfalden längs Unnån? Nu är det hög tid att ni gör nåt!

Naturskyddsföreningens skogsgrupp i Orsa, 20 december 2020

Peter Turander och Bengt Oldhammer

Djupnäs. Röda områden är avverkningsanmälningar i slutet av 2020. En del väster om ån är i dagarna redan avverkat när detta skrivs. Blåa skiftet avverkat med en "kantzon" på 2 meter.

Att avverka på det sätt som bilderna nedan visar bör prövas juridiskt om det är lagligt.

Mellanskogs "kantzon" vid Unnån-Djupnäs. Det vita i förgrunden är isen på Unnån. Det här strider mot all forskning som gjorts om kantzoner och alla rekommendationer som finns. Ändå fortsätter markägare och bolag att avverka på detta förödande sätt längs Unnån, och ibland värre än så här (se rapporten om Unnåns svämskogar, länk ovan). Skogsstyrelsen låter det passera trots att vi påpekat problemet flera gånger. Unnån är dessutom inte vilket vattendrag som helst utan en oreglerad älv av högsta skyddsklass omgiven av svämskogsmiljöer/svämplan som måste skyddas i sin helhet. Att ideell naturvård måste framföra dessa självklara synpunkter gång på gång för skogsbolag och myndigheter visar att myndigheterna arbetar på fel sätt och att dagens skogsbruk med frihet under ansvar inte fungerar.

Tre meter från Unnån ser det ut så här.

Nästa område vid Djupnäs-Unnån som ska avverkas av Billerud-Korsnäs. Snitslingen nära ån behöver ingen kommentar.

Naturskyddsföreningen
c/o Peter Turander
Övre Hansjövägen 9
794 90 Orsa

Yttrande över begäran om skydd längs Unnån i Orsa

Sammanfattning

Skogsstyrelsen har mottagit eran skrivelse: "Begäran om skydd av skog längs Unnån i Orsa där nya arter för vetenskapen hittats".

Skogsstyrelsen har diskuterat frågan internt och med Länsstyrelsen.

Unnån har dokumenterat höga naturvärden. Områdena Djupnäs, Långfloten och Storänget är tyvärr inget som Skogsstyrelsen kan prioritera för områdesskydd. I dagsläget har Skogsstyrelsen inga medel till områdesskydd utanför fjällnäraområdet. Anledningen är den dom som kom i somras som innebär att objekt ovanför fjällnäragränsen har rätt till ersättning om de nekas avverkningstillstånd på grund av höga naturvärden.

Skogsstyrelsen har dessutom en kölista med markägare som har ansökt om områdesskyddspengar. Där ska vi prioritera de markägare som har högst andel nyckelbiotop på sina marker, enligt Strategi för områdesskydd som Skogsstyrelsen har. Medlen som Skogsstyrelsen har för områdesskydd är tyvärr begränsade.

Ni hänvisar till en avverkningsanmälan vid Djupnäs utefter Unnån. Den blev avverkad någon gång före augusti i år.

Vid kontakter med Länsstyrelsen så vill de titta vidare på områdena Långfloten och Storänget.

Den verkliga kantzonen mot Unnån bör man kunna klara med vardaglig hänsyn inom skogsbruket.

Bör...? Och vad är den verkliga kantzonen?